

CHAVAL, HOMBRE, MACHO, TRONCO I TÍO U FUNKCIJI DISKURSNIH MARKERA U KOMUNIKACIJI ŠPANSKE OMLADINE²

Predmet izučavanja ovog rada jeste analiza pragmatičkih funkcija apelativa *chaval/a*, *hombre*, *macho*, *tronco* i *tío/a* u razgovornom jeziku mladih Španaca. Kako se ovi oblici upotrebljavaju u obraćanju ženskom sagovorniku, pretpostavka od koje ovo istraživanje polazi je da *chaval/a*, *hombre*, *macho* i *tío/a* prevazilaze svoju tradicionalnu funkciju apelativa, te analizira primere kada pomenute lekseme nisu upotrebljene kao imenice već prolaze kroz proces gramatikalizacije i semantičkog pražnjenja i dobijaju izvesne pragmatičke vrednosti. Neke od funkcija koje ovi diskursni markeri mogu da vrše su funkcije zadobijanja i zadržavanja pažnje sagovornika (*Eh, tú, chaval.*) te u govornim činovima čuđenja, iznenađenja, pohvale, divljenja, podrške, nestrpljenja (*Tía, coño, vete al grano.*), prekora, smirivanja (*Macho, tío, ya te vale*), itd. Primeri su uzeti metodom kvantitativne analize iz korpusa koji čine noviji španski filmovi čiji se protagonisti smatraju pripadnicima omladine.

Ključne reči: *chaval/a*, *tronco*, *hombre*, *macho*, *tío/a* diskursni marker, gramatikalizacija, govorni činovi, omladinski govor, jezik na filmu.

1. Uvod

Ovaj rad se bavi analizom pragmatičkih funkcija apelativa i apelativnih vokativa *chaval/a*, *hombre*, *macho* i *tío/a* u razgovornom jeziku mladih Španaca. Budući da se njihova upotreba uočava u obraćanju kako muškom tako i ženskom sagovorniku, pretpostavka od koje se polazi da *chaval/a*, *hombre*, *macho* i *tío/a* prevazilaze svoju tradicionalnu funkciju

---

1 sanja.maricic.mesarovic@ff.uns.ac.rs

2 Ovaj rad je nastao kao rezultat istraživanja na projektu „Jezici i kulture u vremenu i prostoru“ (projekat br. 178002) koji se realizuje uz finansijsku podršku Ministarstva prosvete i nauke Republike Srbije.

apelativa i apelativnih vokativa te analizira primere kada pomenute lekseme nisu upotrebljene kao imenice već prolaze kroz proces semantičkog pražnjenja i gramatikalizacije da bi dobile određene pragmatičke vrednosti.

Budući da se ovaj rad bavi analizom kolokvijalnih razgovora tipičnih za pripadnike španske omladine, primeri su metodom kvantitativne analize ekscerpirani iz korpusa koji predstavljaju novija filmska ostvarenja španske kinematografije. U pitanju je ukupno šesnaest (16) savremenih španskih filmova čiji su protagonisti mahom pripadnici omladine. Filmski diskurs uzet kao građa za istraživanje zahvalan je prvenstveno zbog brzine prikupljanja podataka, zatim zbog raznolikosti situacija koje prikazuje i svakako zbog činjenice da predstavlja odraz društva i kulture u okviru koje je nastao. Tako dobijamo adekvatno upotrebljene primere koji su odraz autentičnog jezika.

U odabiru filma kao korpusa sleđen je stav Marte Dajnel (Dyner 2011: 44 prema Panić Kavgić 2013: 108) da „filmski diskurs, iako nije spontan, deluje tako, te pokazuje brojne odlike autentičnog govora, dok su interakcije u koje protagonisti stupaju i njihove replike osmišljene tako da podražavaju realnu upotrebu jezika i prirodnost stvarnih govornika“.

Takođe, jedna od prednosti audio-vizuelnog korpusa jeste i činjenica da imamo „glas govornika, što istraživaču nudi mogućnost da uhvati njegovu raspoloženje i različite emocije koje omogućavaju tumačenje iskaza uz pomoć intonacije“ (Jørgensen 2008: 153).

U prilog odabiru dijaloške forme na filmu kao korpusa govori i Pišković (2007: 325) kada kaže da se govorni činovi najlakše prepoznaju u dijalogu te su dramski tekstovi vrlo pogodni za analizu teorije govornih činova. Stav o filmu kao validnom lingvističkom uzorku i izvoru podataka za lingvističku analizu zastupaju Mulder 1998, Rose 2001, Piazza 2011, Rossi 2011, Álvarez-Perehre 2011, a Reyes López 2014.

Ovaj rad se fokusira na jezik omladine i uzima za primere govor određenih likova predstavljenih u filmu koji zadovoljavaju kriterijum pripadanja socijalnoj grupi omladine. Naime, sociolozi omladine nisu saglasni oko godina koje ovaj period obuhvata, pa neki kao omladinsko navode razdoblje od 15. do 25. godine, neki do 30., pa čak i do 35. godine, u skladu sa tendencijama produženja mladosti u savremenom društvu. Segalan (2009: 255) smatra da mladost predstavlja starosno doba nejasnih granica,

budući da se ulazak u ovo starosno doba može odrediti, međutim, izlazak iz njega je nešto manje jasan. Ova autorka dalje primećuje da se postizanje nezavisnosti, označeno trima karakteristikama - stalnim poslom, zasebnim stanom i početkom života u braku - dešava sve kasnije (Selagan 2009: 265). Dakle, o omladini možemo govoriti sve dok se ne ispune prethodna tri uslova, a kako likovi iz filmova čije su replike uzete kao primeri u ovom istraživanju ne ispunjavaju sva tri navedena uslova, smatraju se relevantnim pripadnicima i predstavnicima omladine.

2. O kategoriji diskursnog markera

Kada govori o diskursnim markerima, Portolés (1998) ističe da oni potiču od priloga i veznika, da bi kasnije u tu kategoriju uključio i druge vrste reči poput *bueno, hombre, mujer* koje pripadaju vrsti prideva i imenica (Fernández Loya 2005: 198). Zbog učestale upotrebe u govoru, *hombre*, kao diskursni marker prvi je probudio interesovanje lingvisti (Briz Gómez 1998, Martín Zorraquino 1999, Portolés 2001, Boyero 2002, Gaviño Rodríguez 2011). Kao osnovna funkcija ovog markera navodi se funkcija skretanja i usmeravanja pažnje sagovornika (Briz 2003: 146), te je najčešće shvatan kao konverzacijski marker i svrstavan u podgrupu markera za kontrolu kontakta (šp. *marcadores de control de contacto*) ili vokativnih markera (šp. *marcadores vocativos*). Njihova funkcija jeste da markiraju odnos koji se uspostavlja između govornika i njegovog sagovornika u određenom govornom događaju, da ukažu na način na koji se govornik postavlja prema poruci koju izgovara i koje lice želi da pokaže u konkretnom govornom događaju. Zbog njihove funkcije stvaranja i pojačavanja intragrupnih veza, te iskazivanja naklonosti, solidarnosti i saučesništva sa pripadnicima grupe, mladi upotrebljavaju ove markere u cilju stvaranja fatičke zajednice (Briz 2003: 146). Kako su nesigurnost i traženje identiteta karakteristični za ovo razdoblje života, za pripadnike omladine je od ključne važnosti osećanje pripadnosti određenoj grupi i saznanje da su u nekoj prihvaćeni. Generalno, ovi markeri predstavljaju simbol grupnog identiteta, stvaraju ambijent bliskosti između sagovornika, tako da je ovde reč o manifestaciji pozitivne verbalne učtivosti. Ovi diskursni markeri

predstavljaju jezička sredstva pomoću kojih govornik markira svoj odnos prema sagovorniku kog smatra dostojnim članom svoje „ekipe“, pri čemu sagovornik interpretira taj marker kao znak grupne pripadnosti (Landone 2009: 36) ili pak markira svoj govor u odnosu na one koje ne smatra članovima svog „klana“ kao u primeru:

¿Cómo que **tronco**? Yo no soy **tu tronco**. (AG 1:07:12)

Jorgensen (2008: 388) smatra da brzina govora pripadnika omladine utiče na količinu diskursnih markera koje oni upotrebljavaju u komunikaciji tako da mladi, umesto da upotrebljavaju sve postojeće funkcije diskursnih markera standardnog jezika, oni, takoreći, „zloupotrebljavaju“ pojedine konkretne funkcije ovih markera (Jørgensen y Martínez 2007: 9) među koje se ubrajaju markeri za kontrolu kontakta. Kao posledica njihove učestale upotrebe dolazi do toga da se „izližu“ i nose apstraktnija, više pragmatička i interpersonalna značenja koja se određuju na osnovu komunikativne situacije (Andersen 2001: 35).

Dakle, ispoljava se nestanak apelativne funkcije određenih leksema koje trpe semantičko pražnjenje u korist pragmatičkog ojačavanja, tj. prolaze kroz proces gramatikalizacije odnosno pragmatikalizacija. Gramatikalizacija predstavlja proces kroz koji semantički puna prelazi u semantički ispražnjenu reč. Pomenuti proces predstavlja „promenu pri kojoj leksičke jedinice i konstrukcije u određenim jezičkim kontekstima počinju da dobijaju gramatičke funkcije i, nakon što su se gramatikalizovale, nastavljaju da razvijaju nove gramatičke funkcije (Hopper i Traugott 2003: 232). Međutim, postoje autori koji zastupaju stav da diskursni markeri nastaju procesom pragmatikalizacije (Frank-Job 2006: 361). **Pragmatikalizacija** predstavlja proces tokom kog neka reč ili sintagma, u određenom kontekstu, menja svoje propozicijsko značenje u korist isključivo metakomunikativnog, diskursno-interakcijskog značenja. Što je jezička jedinica gramatikalizirana, to je veća njena pragmatička vrednost“ (Nigoević 2011: 128- 129).

Na taj način se apelativ *hombre*, prešavši kroz proces gramatikalizacije, uzdigao na nivo diskursnog markera te se upotrebljava u funkciji intenzifikatora u određenim govornim činovima. Pored markera *hombre*, u ovom korpusu se uočava još apelativa u funkciji diskursnih markera, a to su: *chaval*, *tío/tía*, *tronco/tronca*, *macho* koji:

1) ne trpe upotrebu nikakvih dodataka, za razliku od slučajeva kada su upotrebljeni kao pravi apelativi:

Ese tío es un maricón. (7V 26:10)

¿Será pringao **el tío**? (7V 17:44)

En el fondo es **un buen chaval**. (PF 44:57)

¿Cómo que tronco? Yo no soy **tu tronco**. (AG 1:07:12)

Siempre ha sido **una tía potente**. (MG 10:10)

2) se upotrebljavaju u obraćanju kako muškom, tako i ženskom sagovorniku i to samo u jednini:

Tío, que soy tu amigo, a mí me lo puedes contar. ¿Cómo es? (7V 9:42)

Macho, tío, ya te vale. (AOCN 1:30:06)

Tronco, que esto no es la joyería.

¡Hostia, **chaval**! ¡Qué fuerte!³(LaJ 40:05)

Hombreee, ¿que pegar es una costumbre? (AG 41:02)

U rečniku Clave (2002: 1762) odrednica **tío**, definiše se kao brat ili sestra nečijeg oca ili majke, osoba čiji je identitet govorniku nepoznat, individua, a može se upotrebiti kao apelativ i kao intenzifikator uvrede. U rečniku šanskog žargona za leksikografsku jedinicu **tío / tía** navodi se da se upotrebljava kao apelativ prvenstveno među pripadnicima omladine (Sanmartín Saez 2003: 803).

U rečniku M. Moliner (2001: 1317) se navodi da se **tronco** koristi prvenstveno kao apelativ koji ukazuje na bliskost među mladima, dok je u rečniku šanskog žargona definisan kao tipično omladinski marker (Sanmartín Saez 2003: 832). Rečnik Clave (2002: 1806) navodi da **tronco** može biti prijatelj, kolega.

Prema Sanmartín Saez (2003: 215) oblici **chaval / chavala** uveliko se upotrebljavaju u svakodnevnom govoru i praktično su prihvaćeni u standardnom jeziku. Prema rečniku Clave (2002: 385) **chaval** može biti dečak, momak, mlada osoba.

Hombre (Clave 2002: 950) predstavlja pripadnika ljudske rase, odraslu osobu muškog pola, ali i uzvik za iskazivanje čuđenja, iznenađenja, divljenja ili neprijatnosti.

---

3 Huani govori svojoj drugarici Vanesi.

Prema rečniku Clave (2002: 1130) **macho** predstavlja mušjaka bilo koje životinje i upotrebljava se kao apelativ, dok Sanmartín Saez (2003: 521) ovu leksemu poredi sa leksemom **hombre** navodeći da se upotrebljava kao apelativ, odnosno kao poštapalica u neformalnom razgovornom jeziku.

Ako uzmemo u obzir činjenicu da *hombre*, *chaval*, *tronco*, *macho* i *tío* poput ostalih vokativa poseduju pragmatički potencijal koji uočava Alonso Cortés (1999: 4040), analiza ovih formi samo kao vokativa smatra se nepotpunom te se ovaj rad bavi analizom upotrebe ovih diskursnih markera u funkciji intenzifikatora određenih govornih činova (GČ). Konkretno, reč je o **ekspresivima** koji predstavljaju govorne činove izražavanja osećanja bilo pozitivnih bilo negativnih ili psihičkih stanja (Yule 1996: 53). Primer ekspresiva su činovi poput: izvinjenja, pohvale, čestitanja, žaljenja, uvrede i sl.

3. O ostvarivanju pragmatičke kategorije intenzifikacije

Za ovaj rad je zanimljiva činjenica da je kolokvijalni jezik, kao neformalni i spontani registar, u kome govornik, slobodno i bez ustručavanja, iskazuje svoju afektivnost, izuzetno bogat izrazima koji pojačavaju sadržinu iskaza (García Zapata 2011: 7). Smatra se da su intenzifikatori pragmatički veoma efikasni:

Bala, por favor, ¿qué vas a hacer, **tío**? (AG 1:05:45) umesto: Bala, por favor, ¿qué vas a hacer?

Bris (Briz 1998: 113) intenzifikaciju shvata kao pragmatičku kategoriju a intenzifikatore definiše kao pragmatičke ukrase koji pojačavaju ono izrečeno. Intenzifikacija predstavlja jednu od strategija koju govornik upotrebljava kada mu je namera da izvrši uticaj na svog sagovornika ili da bi pokazao svoju nameru u konkretnoj komunikativnoj situaciji. Intenzifikatori, dakle, predstavljaju lingvističko-pragmatička sredstva koja govornik koristi u cilju pojačavanja svog iskaza ne bi li kod sagovornika postigao jači efekat.

Radi postizanja intenzifikacije iskaza, govornici koriste različita morfološka, sintaksička, leksička i fonetička sredstva. Bris (Briz 1998: 113-114) skreće pažnju i na upotrebu semantičkih sredstava poput ironije i hiperboličnih metafora i, naravno, suprasegmentalnih (prozodijskih, nadreče-

ničnih) obeležja kao što su intenzitet, ton, intonacija i sl. u funkciji ostvarivanja pragmatičke kategorije intenzifikacije. Dalje, ovaj autor (Briz 1998: 129) razlikuje **intenzifikatore semantičko-pragmatičkog** karaktera koji utiču na ono što je rečeno, na samu sadržinu iskaza i **intenzifikatore pragmatičkog karaktera** koji utiču na način na koji je nešto izrečeno, na ilokucijsku snagu govornog čina ili pak na prisustvo učesnika u iskazu.

4. Funkcija intenzifikatora u govornim činovima prema španskom korpusu

Budući da se ove forme definišu kao konverzacioni markeri iz podgrupe markera za kontrolu kontakta, a uzimajući u obzir činjenicu da su svojstvene prvenstveno govornom jeziku, primeri ovog korpusa uzeti su iz savremenih španskih omladinskih filmova. Sledi analiza upotrebe diskursnih markera u funkciji intenzifikatora u iskazivanju raznih govornih činova koji su uočeni u ovom korpusu. U pitanju su govorni činovi iz podgrupe ekspresiva kojima govornik iskazuje svoja osećanja, poput čina razočaranja, podstreka, ljutnje, čuđenja i sl, sa akcentom na psihološka stanja govornika.

4.1.1. GČ pozdravljanja, skretanja pažnje, započinjanja razgovora⁴

4.1.1.1 Momci u međusobnoj komunikaciji:

¿Adónde vas, **chaval**? (FC2 1:06:00)

Eh, tú, **chaval**. (TGdT 51:29)

Mira, **tío**, ya va siendo la hora de que dejes de echarme la culpa por todos tus marrones. (EIC2 13:53)

4.1.1.2 Momci u komunikaciji sa devojkama: nema zabeleženih primera.

4.1.1.3 Devojke u međusobnoj komunikaciji:

Perdona, **tía**, que llego tarde. (P 1:00:19)

¿Qué haces aquí, **tía**? (ePdmC 9:45)

¿Cómo estás, **tronca**? (ePdmC 9:50)

4.1.1.4 Devojke u komunikaciji sa momcima: nema zabeleženih primera.

---

4 Odgovara faticičkoj funkciji jezika

4.1.2. GČ pojašnjavanja

4.1.2.1 Momci u međusobnoj komunikaciji:

Uno no, **hombre**, te pegaba tres. (7V 18:50)

4.1.2.2 Momci u komunikaciji sa devojka: nema zabeleženih primera.

4.1.2.3 Devojke u međusobnoj komunikaciji: nema zabeleženih primera.

4.1.2.4 Devojke u komunikaciji sa momcima: nema zabeleženih primera.

4.1.3. GČ potvrđivanja

4.1.3.1 Momci u međusobnoj komunikaciji:

Hombre, claro, el enchufado. (TGdT 28:47)

4.1.3.2 Momci u komunikaciji sa devojka: nema zabeleženih primera.

4.1.3.3 Devojke u međusobnoj komunikaciji:

Que sí, **tía**, que sí lo conozco. (TGdT 27:13)

Sí, **tía**, es que entonces era un niñato pero es que ahora está buenísimo. (TGdT 27:23)

• Como mola.

o Ya, **tía** (LaJ 42:11)

4.1.3.4. Devojke u komunikaciji sa momcima:

Yo soy una mentirosa del copón, **chaval**. (TGdT 11:05)

4.1.3.5 Devojke u komunikaciji sa momcima: nema zabeleženih primera.

4.1.4. GČ odbijanja

4.1.4.1 Momci u međusobnoj komunikaciji:

Pues, yo paso **tío**. (AOCN 15:20)

4.1.4.2 Momci u komunikaciji sa devojka:

o Tenemos que hablar.

• Ahora no **tía**, llevo un subidón. (MG 11:45)

4.1.4.3 Devojke u međusobnoj komunikaciji:

Oye, **tío**, que ahora no puedo hablar. (AG 27:45)

Oye, **tío** de verdad. No. Conmigo no. (S 4: 58)

Oye, **tío** de verdad. No tienes ninguna posibilidad. No quiero ser grosera ni borde pero me apetece ir sola a mi casa. (S 11:09)

4.1.4.4 Devojke u međusobnoj komunikaciji: nema zabeleženih primera.

4.1.5. GČ smirivanja

4.1.5.1 Momci u međusobnoj komunikaciji:

Alfonsito, **macho**, tú deja trabajar a los profesionales, que está testao.
(FC2 8:15)

Chino, no quiero problemas, ¿vale, **tío**? (3MSC 1:29:30)

Tranquilo, **chaval**. (C 1:01:38)

Macho, tío, ya te vale. (AOCN 1:30:06)

Tranquilo, **tío**. Hago lo que puedo. (EIC2 17:20)

Espérate un rato, **tío**, no seas ansioso, que te la acabaras de meter.
(MG 20:33)

Bala, por favor, ¿qué vas a hacer, **tío**? (AG 1:05:45)

¿Qué buscas aquí?

• Nada, **hombre**, tranquilo. (C 1:04:25)

4.1.5.2 Momci u komunikaciji sa devojkama: nema zabeleženih primera.

4.1.5.3 Devojke u međusobnoj komunikaciji: nema zabeleženih primera.

4.1.5.4 Devojke u komunikaciji sa momcima: nema zabeleženih primera.

4.1.6. GČ podsticanja i podrške

4.1.6.1 Momci u međusobnoj komunikaciji:

Vamos a medias, **macho**. (AOCN 20:15)

Emilio, **tronco**, a la chapa. (FC 49:11)

Tío, que soy tu amigo, a mí me lo puedes contar. ¿Cómo es? (7V 9:42)

4.1.6.2 Momci u komunikaciji sa devojkama: nema zabeleženih primera.

4.1.6.3 Devojke u međusobnoj komunikaciji:

Vámonos, **tía**, da igual, vámonos. (ePdmC 4:23)

Pasa, **tía**, pasa. ¿300 euros 8 horas? Nooo, tú puedes conseguir algo mejor. (AG 6:20)

Tronca, vamos para Madrid. (Laj 36:00)

4.1.6.4 Devojke u komunikaciji sa momcima:

Dame un abrazo, **tío**. (PF 31:46)

4.1.7. GČ prekora

4.1.7.1 Momci u međusobnoj komunikaciji:

Ay, qué borde, **macho**. (AOCN 20:34)

Estás perdiendo facultades, **macho**. (TGdT 36:10)

¿Qué dices, **macho**? (AOCN 53:07)

4.1.7.2 Momci u komunikaciji sa devojkama: nema zabeleženih primera.

4.1.7.3 Devojke u međusobnoj komunikaciji:

Jessy, **tronca**, últimamente tienes un hambre. (LaJ 11:42)

Pero, **tronca**... (AG 27:37)

Venga, **tronca**, que bajas de las nubes (AG 4:42)

4.1.7.4 Devojke u komunikaciji sa momcima:

¿**Hombreee**, que pegar es una costumbre? (AG 41:02)

4.1.8. GČ ljutnje

4.1.8.1 Momci u međusobnoj komunikaciji:

Ni de coña, **chaval**. Tú eres un puto chorizo. (15A1D 40:05)

¡A ver si te enteras que yo no estoy en la cárcel, **chaval!** (7V 9:51)

¡Esa era la tía que me robo, **tío!** (C 14:48)

4.1.8.2 Momci u komunikaciji sa devojka: nema zabeleženih primera.

4.1.8.3 Devojke u međusobnoj komunikaciji:

¿Pero de qué va esta boquera, **tía?** (ePdmC 14:35)

No me des la barra, **tía**. (ePdmC 21:27)

4.1.8.4 Devojke u komunikaciji sa momcima:

Yo tampoco te entiendo a ti. ¡**Tío!** (S 1:03:34)

¡Toma, **chaval!** (LaJ 23:50)

4.1.9. GČ pretnje i protesta

4.1.9.1 Momci u međusobnoj komunikaciji:

... puta madre, ¡**chaval!** (EIC 11:00)

4.1.9.2 Momci u komunikaciji sa devojka: nema zabeleženih primera.

4.1.9.3 Devojke u međusobnoj komunikaciji: nema zabeleženih primera.

4.1.9.4 Devojke u komunikaciji sa momcima:

¡Cerdo! ¡No te vuelvas a acercarse a mí en tu vida, **chaval!** (LaJ 1:20:50)

4.1.10. GČ izazivanja / provociranja

4.1.10.1. Momci u međusobnoj komunikaciji:

¿Qué pasa, **tío**, te vas a rajar ahora? (EIC2 9:45)

4.1.10.2. Momci u komunikaciji sa devojka: nema zabeleženih primera.

4.1.10.3. Devojke u međusobnoj komunikaciji: nema zabeleženih primera.

4.1.10.4. Devojke u komunikaciji sa momcima:

¿Que no me voy? Vas listo, **chaval**. (LaJ 19:40)

4.1.11. GČ oduševljenja

4.1.11.1. Momci u međusobnoj komunikaciji:

La vida hay que vivirla a tope, **tío**, a tope. (MG 38:17)

Es mi novia, **chaval**, mi novia. (AOCN 18:01)

Voy a ir a por esa tía. ¡Ya lo veras, **chaval!** (FC 28:28)

¡Que te han concedido la beca, y a nosotros, **chaval!** (FC2 7:24)

Y aquí hay más nivel que en Oxford, ¡**chaval!** (FC2 10:04)

Eres famoso, **tío**. (15A1D 29:52)

Es la puta polla, **chaval**. (7V 25:57)

Esto es una locura, **tío**. (LaJ 9:35)

4.1.11.2. Momci u komunikaciji sa devojkama:

Qué guay, **tía**. (AG 30:20)

4.1.11.3. Devojke u međusobnoj komunikaciji:

¡Hostia, **chaval!** ¡Qué fuerte! (LaJ 40:05)

Qué fuerte, **chavala**. (LaJ 42:40)

Esta máquina me adora, **chaval**. (TGdT 1:20:37)

4.1.11.4. Devojke u komunikaciji sa momcima:

¡Un beso, **tronco!** (AG 27:49)

4.1.12. GČ razočaranja

4.1.12.1. Momci u međusobnoj komunikaciji:

Aquí no hay nadie, **tío**. (FC2 11:34)

Eres tan burro, **tío**. No ves que tiene valor sentimental. (15A1D 32:40)

Tronco, que esto no es la joyería. (C 27:33)

Han ido a por mí, **macho**. (FC 5:54)

4.1.12.2. Momci u komunikaciji sa devojkama:

No te entiendo, **tía**. (S 1:03:33)

4.1.12.3. Devojke u komunikaciji sa momcima:

Tío, estoy harta. (MG 55:36)

Tío, pero mira cómo estás. (MG 57:41)

Esto es una mierda. Lo dejo, **tío**. (MG 9:07)

4.1.12.4. Devojke u međusobnoj komunikaciji:

Ay, **tronca**. (ePdmC 9:08)

Me pongo súpertriste, **tía**, súpertriste. (P 29:14)

Que cabrón es, **tío**. (ePdmC 1:04:04)

Estaba en otra fiesta pero, **tía**, estaba llena de gays. (3MSC 10:45)
Yo no puedo más, **tía**, Vane, que no puedo más del curro, mi viejo,
de la mierda esta, del puto Jonah. (LaJ 35:00)
Tronca, qué pasote. (AG 1:22:04)

4.1.13. GČ pohvale i poštovanja

4.1.13.1. Momci u međusobnoj komunikaciji:

Joder, **chaval**, parece que tienes unos huevos tan grandes como los míos.
(15A1D 33:00)

4.1.13.2. Momci u komunikaciji sa devojkama: nema zabeleženih primera.

4.1.13.3. Devojke u međusobnoj komunikaciji:

Hola, Caye, ¡qué guapa estás, **tía**! (P 23:48)

Ay, **tía**, me encanta tu top. (LaJ 8:45)

Devojke u komunikaciji sa momcima:

Hombre, un poco bestias pero muy simpáticos tus amigos los míticos. (TGdT 18:56)

4.1.14. GČ pretnje / upozorenja

4.1.14.1. Momci u međusobnoj komunikaciji:

Ándate con ojo, **chaval**. (EIC 36:51)

4.1.14.2. Momci u komunikaciji sa devojkama: nema zabeleženih primera.

4.1.14.3. Devojke u međusobnoj komunikaciji: nema zabeleženih primera.

4.1.14.4. Devojke u komunikaciji sa momcima:

¡Cerdo! ¡No te vuelvas a acercar a mí en tu vida, **chaval**! (LaJ 1:20:50)

Cuidado **chaval**, ya sabes que sé taekwondo. (TGdT 36:47)

4.1.15. GČ čuđenja i iznenađenja

4.1.15.1. Momci u međusobnoj komunikaciji:

¿Qué haces, **tío**? ¡Suelta! (C 2:20)

¡Joder, **tío**! ¡Jebote (FC2 1:22:15)

4.1.15.2. Momci u komunikaciji sa devojkama: nema zabeleženih primera.

4.1.15.3. Devojke u međusobnoj komunikaciji:

Anda, **tía**, pero si es un cuadro. (MG 44:12)

Devojke u komunikaciji sa momcima:

¿Qué coño te pasa, **tío**? (S 43:36)

¿Qué dices, **tronco**? Me pierdo total. (AG 3:49)

4.1.16. GČ nestrpljenja / nervoze

4.1.16.1. Momci u međusobnoj komunikaciji: nema zabeleženih primera.

4.1.16.2. Momci u komunikaciji sa devojkama: nema zabeleženih primera.

4.1.16.3. Devojke u međusobnoj komunikaciji: nema zabeleženih primera.

4.1.16.4. Devojke u komunikaciji sa momcima:

No lo voy a repetir, **tío**, no, porque tengo razón. (TGdT 1:04:50)

Tía, coño, vete al grano. (AG 4:20)

4.2. Diskursni markeri: Rezultati analize španskog korpusa

Nakon analize korpusa, izdvojeno je 16 govornih činova u kojima su diskursni markeri koji su predmet analize ovog rada upotrebljeni u funkciji intenzifikatora. Uočava se da je marker *hombre* (5 primera) praktično izašao iz upotrebe u omladinskom govoru i da je zamenjen markerima *tío* (28 primera) / *tía* (19 primera), *chaval* (21) / *chavala* (1), *tronco* (4) / *tronca* (7) i *macho* (7) koji se prema (Sanmartín Saez 2003) smatraju tipično omladinskim markerima. Dakle, kao što je ranije *hombre* prošao kroz proces gramatikalizacije, semantičkog slabljenja ne bi li dobio status diskursnog markera (Martín Zorraquino y Portolés Lázaro 1999: 4172) u govoru španske omladine kroz isti proces prolaze i *chaval*, *tronco*, *tío* i *macho*. Poput primera *brate*, *čoveče*, *sine* i *matori* u srpskom (v. Maričić 2015), ovi oblici gube svoju apelativnu funkciju te trpe semantičko praznjenje u korist pragmatičkog ojačavanja. Dakle, prolaze kroz proces gramatikalizacije, a njihovu semantičku ispražnjenost potvrđuje i činjenica da govornice u međusobnoj komunikaciji često, umesto ženskih, upotrebljavaju muške oblike (v. primere br. 1 i br. 2) čime se i objašnjava prisustvo većeg broja primera upotrebe muških oblika ovih markera:

1. Qué cabrón es, **tío**. (ePdmC 1:04:04)

kada dve drugarice razgovaraju o momku jedne od njih

2. ¡Hostia, **chaval**! ¡Qué fuerte!

kada se Huani obraća svojoj drugarici Vanesi (LaJ 40:05).

Dalje, nisu pronađeni primeri upotrebe muških oblika u obraćanju momaka ženskom sagovorniku kao što je to slučaj u srpskom jeziku (v. Maričić 2015).

5. Zaključna razmatranja o diskursnim markerima u španskom jeziku

Prema Zajedničkom Evropskom Okviru za žive jezike *hombre*, *tronco*, *macho*, *chaval/chavala* i *tío/tía*, upotrebljeni kao diskursni markeri, pripadaju oblastima sociolingvističke i pragmatičke kompetencije (v. 5. poglavlje). Vrednost ovih leksema, posmatrana iz ugla sociolingvistike, jeste njihova upotreba u smislu integracije i identifikacije sa određenom grupom. Uklapaju se u strategije pozitivne verbalne učtivosti, budući da pojačavaju pozitivnu sliku koju govornik želi da pokaže u govornom događaju, a zatim i regulišu ton interakcije između učesnika u komunikaciji.

U ovom radu su izdvojeni primeri analiziranih apelativa i apelativnih vokativa *hombre*, *tronco*, *macho*, *chaval/chavala*, *tío/tía* kada su semantički ispražnjeni te poprimaju vrednosti diskursnih markera za kontrolu kontakta sa fatičkom funkcijom skretanja pažnje sagovornika, započinjanja, održavanja i završavanja govornog događaja, primeri njihove upotrebe kao intenzifikatora u iskazivanju raznih govornih činova iz kategorije ekspresiva. Govorni činovi sa najvećim brojem primera u korpusu su GČ oduševljenja (16 primera), GČ razočaranja (13), GČ ljutnje (7 primera), GČ pozdravljanja, skretanja pažnje, započinjanja razgovora (7 primera). Sa samo jednim primerom izdvaja GČ pojašnjavanja, dok po dva primera imamo za GČ nestrpljenja / nervoze, GČ izazivanja, GČ pretnje i protesta. Ovaj korpus pokazuje da je u komunikaciji španske omladine marker *tío* najučestaliji, s tim da *chaval* nije znatno zanemareniji od njega.

KORPUS:

15 años y un día. Gracia Querejeta. 2013. [15 A1D]
A golpes. Juan Vicente Córdoba. 2005. [AG]
El patio de mi cárcel. Belén Macías. 2008. [ePdmC]
Yo soy la Juani. Bigas Luna. 2006. [LaJ]
7 vírgenes. Alberto Rodríguez. 2005. [7V]
El castigo. Daniel Calparsoro. 2008. [EIC]
Pagafantas. Borja Cobeaga. 2009. [PF]
Mentiras y gordas. Alfonso Albacete y David Menkes. 2009. [MG]

Fuga de cerebros. Fernando González Molina. 2009. [FC1]
Fuga de cerebros 2. Carlos Therón. 2011. [FC2]
Princesas. Fernando León Aranoa. 2005. [P]
Tres metros sobre el cielo. Fernando González Molina. 2010. [3MSC]
Tengo ganas de ti. Fernando González Molina. 2004. [TGdT]
Combustión. Daniel Calparsoro. 2013. [C]
Azuloscurocasinegro. Daniel Sánchez Arévalo. 2006. [AOCN]
Stockholm. Rodrigo Sorogoyen. 2013. [S]

LITERATURA:

- Alonso-Cortés, Ángel. "Las construcciones exclamativas. La interjección y las expresiones vocativas". Ignacio Bosque y Violeta Demonte (dirs.). *Gramática descriptiva de la lengua española*, Madrid: Espasa Calpe, 1999. 3993-4050. Impreso.
- Álvarez-Perehre, Michel. "Using film as linguistic specimen: Theoretical and paractical issues". Roberto Piazza, Monica Bednarek and Fabio Rossi (eds.) *Telecinematic Discourse. Approaches to the language of films and television series*. Amsterdam/Filadelfia, John Benjamins Publishing Company, 2011. 47-67. Print.
- Andersen, Gisle. *Pragmatic Markers and Sociolinguistic Variation. A Relevance-Theoretic Approach to the Language of Adolescents*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins, 2001. Print.
- Boyero Rodríguez, María José. *Los marcadores conversacionales que intervienen en el desarrollo del diálogo*. Salamanca: Universidad Pontificia de Salamanca, 2002. Impreso.
- Briz, Antonio. *Español coloquial en la conversación. Esbozo de pragmatología*. Barcelona: Ariel, 1998. Impreso.
- Briz, Antonio. "La interacción entre jóvenes. Español coloquial, argot y lenguaje juvenil". *Lexicografía y Lexicología en Europa y América. Homenaje a Günter Haensch en su 80 aniversario*. Madrid: Gredos, 2003. 141-154. Impreso.
- Fernández Loya, Carmelo. "Estrategias de intensificación y de atenuación en el español y en el italiano coloquiales AISPI". *Actas XXIII*, 2005. 187-201. Impreso.
- García Zapata, Carlos Arturo. "Intensificadores fraseológicos en el español coloquial de Medellín". *Revista Virtual Universidad Católica del Norte*. No. 33 (2011): 24-43. Web. 5. 5. 2016.

- Gaviño Rodríguez, Victoriano. "Operaciones metalingüísticas del marcador discursivo hombre". *Marcoele revista de didáctica ele*. Núm. 12 (2011): 1885-2211. Web. 5. 5. 2016.
- Janjušević Oliveri, Ana M. „Funkcionalno-semantičko polje intenzifikacije u savremenom srpskom jeziku“. *Zbornik radova Filozofskog fakulteta*, Vol. XLIII, No. 2 (2013). 541-557. Štampano.
- Jørgensen, Annette María y Juan Antonio Martínez. "Los marcadores del discurso del lenguaje juvenil de Madrid". *Revista Virtual de Estudos da Linguagem*, 2007. Web. 5. 5. 2016.
- Jørgensen, Annette María. "Tío y tía como marcadores en el lenguaje juvenil de Madrid". *Actas del XXXVII Simposio Internacional de la Sociedad Española de Lingüística*. 2008. Web. 5. 5. 2016.
- Landone, Elena. *Los marcadores del discurso y cortesía verbal en español*. Bern: Peter Lang, 2009. Impreso.
- Maričić, Sanja. „Lekseme brate i čoveče kao diskursni marker u komunikaciji srpske omladine“. Snežana Gudurić i Marija Stefanović (ur.) *Jezici i kulture u vremenu i prostoru IV/2*. Novi Sad: Filozofski fakultet, 2015. 289-299. Štampano.
- Martín Zorraquino, María Antonia. y José. Portolés Lázaro. "Los marcadores del discurso". Ignacio Bosque y Violeta Demonte (dirs.). *Gramática descriptiva de la lengua española*, Madrid: Espasa Calpe, Vol. 3, 1999. 4051-4214. Impreso.
- Mulder, Gijs. "Un estudio empírico de los *actos de habla directivos* en español". Hank Haverkate, Gijs Mulder, y Carolina Fraile Maldonado (eds.). *La pragmática lingüística del español. Recientes desarrollos*. Diálogos hispánicos. 22. Amsterdam: Rodopi, 1998: 237-276. Impreso.
- Nigoević, Magdalena. „Neka načela određivanja diskursnih oznaka“. *Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje*, god. 37, br. 1 (2011): 121-146. Štampano.
- Panić Kavgić, Olga. „Slaganje sa sagovornikom kao vid poželjnog verbalnog ponašanja u američkim i srpskim filmskim dijalozima“. Snežana Gudurić i Marija Stefanović (ur.) *Zbornik radova sa konferencije Jezici i kulture u vremenu i prostoru 2*. Novi Sad: Filozofski fakultet, 2013. 105-115. Štampano.
- Panić Kavgić, Olga. *Jezički ispoljena učtivost pri slaganju i neslaganju sa sagovornikom: uporedna analiza engleskih, srpskih i prevedenih filmskih dijaloga*. Diss. Univerzitet u Novom Sadu – Filozofski fakultet, 2014.

- Piazza, Robert. "Methodology of the study: The focus on the representation of conflict in film". *The Discourse of Italian Cinema and Beyond: Let Cinema Speak*. London: Bloomsbury Academic, 2011. 45–64. Print.
- Pišković, Tatjana. „Dramski diskurs između pragmatolingvistike i feminističke lingvistike.” *Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje*, knjiga 33 (2007): 325–341. Štampano.
- Portolés Lázaro, José. *Los marcadores del discurso*. Barcelona: Ariel, 1998. Impreso.
- Reyes López, "María. ¡Qué gusto verte! El acto del cumplido, su respuesta y su comportamiento en diálogos cinematográficos mexicanos". Jose María Infante Bonfiglio y María Eugenia Flores Treviño (eds.). *La (des)cortesía en el discurso. Perspectivas interdisciplinarias (imagen, actos de habla y atenuación)*. Monterrey - Estocolmo: UANL – EDICE, 2014. 181-234. Impreso.
- Rose, Kenneth. "Compliments and compliment responses in film: Implications for pragmatics research and language teaching". *IRAL - International Review of Applied Linguistics in Language Teaching*, Vol. 39, No. 4 (2006): 309-326. Print.
- Rossi Fabio. "Discourse analysis of film dialogues: Italian comedy between linguistic realism and pragmatic non-realism". Roberto Piazza, Monica Bednarek and Fabio Rossi (eds.) *Telecinematic Discourse. Approaches to the language of films and television series*. Amsterdam/Filadelfia, John Benjamins Publishing Company, 2011. 21-46. Print.
- Savet Evrope. *Zajednički evropski okvir za žive jezike*. Podgorica: Ministarstvo prosvjete, 2003. Štampano.
- Segalan, Martin. *Sociologija porodice*. Beograd: Clio, 2009. Štampano.
- Yule, George. *Pragmatics*. Oxford: Oxford University Press, 1996. Print.

REČNICI:

- Clave*. Madrid: Ediciones SM, (2002. [1997]). Impreso.
- Iglesias González, José. María. *Diccionario de argot español*. Madrid: Alianza Editorial S.A., 2003. Impreso.
- Moliner, María. *Diccionario de uso del español*. Madrid: Editorial Gredos, 2002 [1967]. Impreso.
- Sanmartín Sáez, Julia. *Diccionario de argot*. Madrid: Espasa Calpe S.A., 2003. Impreso.

Sanja Maričić Mesarović

**CHAVAL, HOMBRE, MACHO, TRONCO AND TÍO AS DISCOURSE
MARKERS IN THE COMMUNICATION OF MEMBERS
OF THE SPANISH YOUTH**

Summary

This paper analyses the pragmatic functions of appellatives *chaval/a*, *hombre*, *macho*, *tronco* and *tío/a* in the communication of the Spanish youth. Given the observed more and more frequent uses of various masculine forms in interaction with female speakers, the initial hypothesis of this paper is based on the fact that Spanish appellatives *chaval/a*, *hombre*, *macho*, *tronco* and *tío/a* are losing their traditional appellative function. The process of semantic debilitation of these appellatives, which undergo a process of grammaticalization and pragmaticalization in order to become discourse markers, is analysed. One of the pragmatic functions they can fulfil is grabbing the speaker's attention (*Eh, tú, chaval*). The corpus analysis of this paper shows a number of speech acts from the group of expressives such as surprise, admiration, astonishment, encouragement, impatience (*Tía, coño, vete al grano.*), reprimand, protest (*Macho, tío, ya te vale*), etc. in which these discourse markers are used as intensifiers. Using a qualitative method, examples are extracted from a corpus which consists of newer Spanish films whose protagonists are members of the youth.

Keywords: *chaval/a*, *hombre*, *tronco*, *macho*, *tío/a*, discourse marker, grammaticalization, youth language, speech act, film language.